

R I C H A R D M O R T E N S E N

(Richard Strange Mortensen)

(1910-1993)

Barselsfest hos fuglene

1936. Olie på lærred. 150 x 110 cm.

Af de slyngede liniers levende dynamik glider æg eller frø, fugle, næb og vinger, grifler, knogler og kvindelige symboler gnidningsløst over i hinanden. Vi ser på deres uafbrudte forvandling fra en tilstand til en anden, en uendelig metamorfose. For billedet kan ikke umiddelbart overskues eller begribes i ét blik. Det kræver længerevarig betragtning hvor vi bestandig skifter fokus. Først da bliver forskellige lag i den skabende proces synlig, først da viser de mange øjeblikke sig i enkelte glimt.

Billedet er blevet til med surrealismens automattegning som strategi hvor håndens bevægelser ukontrolleret følger underbevidstheden. Det ubevidste får form og kan derefter bearbejdes intellektuelt og personligt.

For Richard Mortensen var det en helt ny spontan måde at arbejde og male på, som gav ham mulighed for at skabe en kunst der dels kunne visualisere oplevelsen af en sammenhæng mellem naturen i mennesket og naturen uden for det, dels kunne vise sporene efter den skabende proces, billedets tilblivelse.

Richard Mortensen lægger så at sige sit billede ud til publikum, overlader os til vores egen opdagelsesrejse mellem de enkelte former der samler sig til vores helt personlige figurationer. I virkeligheden minder vores proces om den Mortensen selv gennemgik da han malede billedet. Vi må hele tiden vælge hvad der er figur og hvad der er grund i hans mangetydige oplæg til os, fuldstændig i overensstemmelse med den samtidige gestaltpsykologiske udforskning af vores måde at se og opfatte vores omverden på. Ifølge gestaltpsykologerne sammenfatter vi vores indtryk af omverdenen til enkle, skematiske former. Og hvad hver enkelt af os ser, er bl.a. afhængigt af vaner og kulturelle konventioner og af vores erfaringsgrundlag, vores erindring.

Barselsfest hos fuglene vibrerer i en organisk billeddynamik hvor træk fra flora og fauna blander sig til en form for universelt urbillede på skabelsesprocessen. I ét greb skildres 30'ernes udbredte forestilling om det erotiske begær som livgivende, skabende og samtidig fortærende, tilintetgørende. I samtidens internationale poesi og billedkunst optræder fuglen bl.a. som et mandligt seksualsymbol og som symbol på det skabende princip.

Som mandlig seksualdrift smelter fuglen og knoglen sammen med kvindelig vegetation og frøstand til nyt liv i *Barselsfest hos fuglene*, som det bastant og ganske utilsløret kommer frem i Bodil Bechs samtidige digt: "(...) / modne Safter driver af mine Porer / jeg er fuld af duftende Gemmesteder / (...) / Jeg er et tonende Træ paa en Klippe / en grøn Verden i Verden / kommer der en Fugl og bygger Rede hos mig."

Barselsfest hos fuglene blev malet i 1936 i Rørvig hvor Richard Mortensen tilbragte sommeren sammen med bl.a. Sonja Ferlov og Ejler Bille der begge er repræsenteret på Esbjerg Kunstmuseum.